

GUNNAR STAALESEN

VARG VEUM

PRIVÉDETECTIVE

THRILLER

WAAR ROZEN
NOOIT VERWELKEN

'Net als Stieg Larsson en Henning Mankell
schrijft Staalesen met bakken sfeer,
boordevol actie en veel spanning.'

M
marmer

GUNNAR STAALESEN

*Waar rozen nooit
verwelken*

THRILLER

Uit het Noors vertaald door Lucy Pijtersen

De hoofdpersoon in de boeken van Gunnar Staalesen is Varg Veum, privédetective uit Bergen, Noorwegen. Na een echtscheiding en een stukgelopen carrière als maatschappelijk werker bij de jeugdzorg is Veum voor zichzelf begonnen. In zijn kantoor in het centrum van Bergen, met uitzicht over de haven en de berg Fløyen, wacht hij met een fles aquavit in zijn bureaula op klanten. Dat zijn meestal gewone mensen die hem vragen een verdwenen familielid voor hen op te sporen. Is Veum eenmaal met een opdracht bezig, dan ontdekt hij vaak het ene lijk na het andere, dit tot groot ongenoegen van de plaatselijke politie.

De naam Varg Veum – spreek uit Warg Wé-jum – is afgeleid van de Oudnoorse uitdrukking ‘varg i veum’, wat ‘persona non grata’ of ‘ongewenste vreemdeling’ betekent; een grapje van zijn vader, die hevig geïnteresseerd was in de Scandinavische mythologie. De naam Varg betekent in het oud-Noors ook ‘wolf’.

I

Je hebt van die dagen waarop je nauwelijks in je eigen leven aanwezig bent, en dit was er zo een. Nog half beneveld zat ik achter mijn bureau mijn roes uit te slapen toen ik aan de overkant van de Vågen, de in het centrum van Bergen gelegen baai, een schot hoorde. Niet veel later klonken de sirenes van de eerste politiewagens, maar er was geen reden om aan te nemen dat het mij iets zou aangaan. Toen ik eindelijk in de benen kwam en naar het raam liep, was de commotie alweer voorbij.

De daaropvolgende dagen las ik in de kranten wat er zo ongeveer was gebeurd. De rest kwam ik naderhand te weten.

De overvallers werden later bekend onder de bijnaam 'de trainingspakrovers'. In de exclusieve horlogewinkel in de oude hanzewijk Bryggen waren slechts twee klanten aanwezig geweest toen op vrijdag 7 december 2001 de deur om 15.23 uur met een knal openvloog en drie in trainingspak gehulde personen met een bivakmuts op de zaak binnenstormden.

De twee klanten, een oude en een jonge vrouw, trokken zich terug in een hoek van de winkel. Behalve de klanten waren er twee verkoopsters aanwezig. De eigenaar bevond zich in de kantoorruimte achter de winkel. Hij had nog niet opgekeken of een van de overvallers stond al in de deuropening met een afgezaagd hagelgeweer

in zijn richting te wijzen terwijl hij in een soortement Engels riep: 'Geen beweging! De eerste die op een alarmknop drukt wordt neergeschoten!'

Een van de twee overvallers in de winkel had zich opgesteld bij de deur, met een automatisch pistool langs zijn zij en de blik gericht op de stoep en de straat. De ander opende een grote zak, gaf die aan de verkoopster bij de vitrines en richtte een pistool op haar. Ook hij sprak Engels. 'Vullen!'

De vrouw protesteerde: 'Ze zitten op slot.'

'Maak dan open!'

'Maar dan moet ik...' Ze gebaarde naar de toonbank.

'Schiet een beetje op dan!'

De vrouw wierp een blik naar haar collega, die alleen maar langzaam knikte. Vervolgens opende ze een la in de toonbank, ze haalde er een sleutelbos uit en liep weer terug naar de vitrinekasten.

De overvaller vlak bij haar keek naar de deur: 'Alles in orde?'

Degene die de deur bewaakte, knikte zwijgend.

Vanaf de drempel naar het kantoor gaf de derde dezelfde opdracht: 'Schiet op!'

De horlogemaker riep uit: 'Jullie hebben geen idee wat je doet. Alle objecten zijn internationaal geregistreerd. Zulke dure exemplaren raak je niet kwijt.'

'Hou je kop!' De overvaller wees naar een kluis in de muur. 'Maak open!'

'Ik heb geen...'

De overvaller stapte snel naar voren en richtte de afgezaagde loop op het hoofd van de eigenaar. 'Maak open! Anders...'

Zweetdruppels verschenen op het voorhoofd van de eigenaar. 'Ja... ja... niet...' Hij draaide rond op zijn kantoorstoel en begaf zich naar de kluis. 'Ik moet alleen... de code.' Hij drukte zijn wijsvinger tegen zijn voorhoofd om aan te geven dat hij moest nadenken.

'Die weet je wel! Laat me niet lachen!'

'Ja, maar als ik nerveus ben...'

‘Je hebt nog veel meer reden om nerveus te zijn als je niet...’ De overvaller wees met zijn wapen naar de kluisdeur, waarna de eigenaar zijn rechterhand naar voren stak en met trillende vingers de code op de draaischijf begon in te stellen.

In de winkel had een van de verkoopsters een vitrinekast open-gemaakt. Ze haalde er de horloges uit, een voor een, en legde ze voorzichtig in de open zak, zo langzaam dat de overvaller haar ongeduldig opzijduwde en alle klokjes ongeacht prijsklasse in de zak kieperde, terwijl hij commandeerde: ‘Maak die andere kasten open! En jij...’ Daarbij keek hij naar de vrouw achter de toonbank: ‘Alle lades! Ook de onderste!’

In de kantoorruimte was de kluis inmiddels open. De overvaller duwde de eigenaar ruw opzij, haalde de kluis leeg en strooide de inhoud op de tafel. Papieren en documenten gooidde hij op de vloer. Met een triomfantelijke beweging hield hij een doos met acht met diamanten versierde horloges omhoog. De eigenaar keek er met een wanhopige blik naar.

De overvaller stopte de doos in een schoudertas. Vervolgens pakte hij een bundel bankbiljetten die achter in de kluis had gelegen en wierp die ook in de tas. ‘Zwart geld zeker?’

‘Reserves in contanten’, mompelde de eigenaar aangeslagen.

De overvaller liep achterwaarts terug naar de deur en keek de winkel in. ‘Alles onder controle?’

De overvaller bij de deur knikte. De ander was bezig de vitrinekasten leeg te halen. ‘Een ogenblikje nog.’

De overvaller die in de kantoorruimte was geweest draaide zijn geweer nu in de richting van de twee klanten, om de loop ten slotte te laten rusten op de oudste verkoopster. ‘Jullie houden je koest. De eerste die alarm slaat krijgt een kogel.’ Nog steeds stond hij op de drempel van de twee vertrekken. ‘Klaar?’ vroeg hij aan zijn kompaan bij de vitrines.

‘Ja, we hebben alles.’

‘Mooi.’

De overvaller bij de deur legde zijn hand op de klink en keek afwachting de winkel in. De overvaller bij de kantoorruimte knikte.

De voordeur ging open en met de wapens nog in de hand haastten de rovers zich de winkel uit.

Toen gebeurde het.

Geen van de vier vrouwen in de winkel zag wat er precies fout ging. Andere getuigen, op de stoep en aan de overkant van de straat op de kade, konden alleen fragmenten vertellen van wat ze dachten te hebben gezien. Een passerende automobilist dacht dat hij het ‘vanuit zijn ooghoeken had meegekregen’, zoals hij het later uitdrukte.

Toen de overvallers de winkel uit renden, kwamen ze in botsing met een man die op de stoep liep. De man riep iets, het bleef een paar tellen stil waarna er nog wat woorden vielen; opeens klonk er een schot en de man viel achterover op de stoep terwijl het bloed uit zijn borst spoot, vlak bij zijn hart.

De drie overvallers staken de weg in hoog tempo over, ze renden naar de kade en gooiden hun tassen in een wit polyester bootje dat aangemeerd op hen lag te wachten. Met veel gebrul werd de motor gestart en even later zette het bootje met schuim rond de boeg koers naar het open water van de Vågen, waarna getuigen het binnen luttele minuten rond de punt van Nordnes zagen verdwijnen.

De eigenaar kwam vanuit het kantoor de winkel binnen. Met afhappende schouders verklaarde hij: ‘Ik heb alarm geslagen.’

De jongste klant was de volgende die wat zei. ‘Die ene bij de deur... Ik weet het bijna zeker. Dat was een vrouw.’

Vijf minuten later verschenen de eerste politiemensen ten tonele met de boodschap dat er via de politieradio in het hele district groot alarm was geslagen.

De zaak zou een raadsel blijven. Zelf volgde ik het nieuws erover sporadisch via kranten, tv en radio, de eerste tijd nog als voorpagina-nieuws of als hoofditem, maar geleidelijk aan werd het steeds meer naar de achtergrond verdrongen. In de regio Bergen bleef het iets langer actueel dan in de landelijke media, maar uiteindelijk kwam ook deze overval terecht in de schemerige coulissen waar

de meeste onopgeloste misdaden verzeild raakten, totdat er iets nieuws zou opduiken wat de zaak weer actueel zou maken.

Het grootste raadsel hield verband met de verdwijning van de overvallers. Nadat de boot op hoge snelheid de punt van Nordnes had gerond, had niemand hem meer gezien. Op dat tijdstip waren er op die koude, winderige dag in december maar weinig passanten geweest in het Nordnespark en er hadden zich geen getuigen gemeld, niet uit Nordnes en ook niet uit andere plekken rond de Puddefjord. De boot met de overvallers leek letterlijk in lucht te zijn opgelost.

De politie zocht alle oevers en kades in de buurt af, vanaf Georgernes Verft via Nøstet, Dokken en Møhlenpris tot aan Solheimsviken en vanaf daar naar Lyreneset in Laksevåg, zonder ook maar een enkel aanknopingspunt te vinden. De lijst van gestolen vaartuigen werd tot in detail nagelopen. De boten die na verloop van tijd weer opdoken, werden van de lijst gehaald, maar in maart, drie maanden na de overval, bleken er nog steeds een aantal boten verdwenen te zijn. De hoofdtheorie was dat de overvallers ergens in Nordnes of Laksevåg aan land waren gegaan, de buit daar in een auto hadden gestopt en vervolgens weg waren gereden. In dergelijke gevallen wordt meestal een gestolen wagen gebruikt die in brand wordt gestoken wanneer de daders in hun eigen auto stappen. Maar in die periode werden er geen autobranden geregistreerd, niet op 7 december en ook niet in de daaropvolgende dagen.

De moord maakte de zaak nog ernstiger. De naam van de dode voetganger werd na een paar dagen bekendgemaakt. Nils Bringeland heette hij, hij was van mijn leeftijd, negenenvijftig jaar, en hij runde een klein bedrijf in Bryggen. Naar alle waarschijnlijkheid was hij niet meer dan een willekeurige voorbijganger geweest. Hij liet een vriendin en drie kinderen na, twee van hen uit een vorig huwelijk.

De zaak kwam die eerste dagen uitgebreid in de media, zowel in het regionale als in het landelijke nieuws. Bernhard Schmidt,

de eigenaar van de horlogewinkel, werd verschillende keren geïnterviewd. Hij vertelde dat de winkel al drie generaties op diezelfde locatie zat en dat zijn grootvader Wilhelm Schmidt de zaak in 1912 had opgericht. Zelf had hij de zaak in 1965 van zijn eigen vader overgenomen. Af en toe waren er kleine winkeldiefstallen geweest en in 1973 had men aan de achterkant een poging tot inbraak gedaan, maar dit was de eerste keer in de geschiedenis van het bedrijf dat ze zoiets dramatisch als een overval hadden meegemaakt. Hoe groot de buit was geweest wilde hij niet tegen de pers zeggen, maar andere bronnen spraken van spullen met een waarde die varieerde van vijfhonderdduizend tot een miljoen Noorse kronen, misschien nog meer. De politie en de verzekeringsmaatschappij van de firma wilden over dit aspect van de zaak geen commentaar geven.

Ook de twee verkoopsters werden geïnterviewd, weliswaar anoniem, maar zij hadden weinig belangrijks te vertellen, behalve dan dat het een verschrikkelijke ervaring was geweest. Liv Grethe Heggvoll, de jongste klant, stond met haar naam voluit in de krant vermeld. Ze was met haar moeder in de winkel geweest omdat ze een cadeau zochten voor iemand die vijftig werd, en net als het personeel hadden de gebeurtenissen haar enorm geschokt. Op vragen van de journalisten of ze iets bijzonders aan de overvallers had opgemerkt, antwoordde ze dat deze Engels hadden gesproken met een Noors of misschien Oost-Europees accent. Bovendien, had ze eraan toegevoegd, was ze ervan overtuigd dat een van de overvallers een vrouw was geweest.

Deze informatie werd later op persconferenties van de politie aangehaald. Op de vraag of men dacht dat dit het werk was geweest van een rondtrekkende professionele bende, antwoordde de politie dat het te vroeg was om daarop in te gaan, maar dat deze mogelijkheid nog niet uit te sluiten viel. Op de vraag of een van de daders een vrouw was, wilden ze geen commentaar geven. De opvallende kleding, de typische trainingspakken, kwam in verschillende kranten uitgebreid aan de orde. Het waren identieke

trainingspakken geweest, donkergroen met witte strepen op de mouwen. Een foto van een vergelijkbaar exemplaar stond overal afgedrukt, zonder dat de politie aangaf daar tips over te hebben binnengekregen.

Naarmate het onderzoek stil kwam te liggen, verscheen er steeds minder over in de media. Zelf had ik geen enkele reden om erover na te denken. In die tijd leverde ik dagelijks strijd met mijn eigen demonen. Ik was bezig aan de langste en donkerste marathon van mijn leven en de eindstreep was nog lang niet in zicht.

2

De opdracht die ik die maandag in maart kreeg, zou achteraf wel eens de belangrijkste kunnen zijn die ik ooit had gehad, niet in de laatste plaats voor mijzelf. Na een periode vol duisternis die in mijn herinnering de langste was die ik had meegemaakt, was dat het eerste straaltje licht.

De drie jaren die na de dood van mijn vriendin Karin voorbij waren gegaan, waren in mijn beleving een eindeloos dolen op de bodem van de zee geweest. Daar had ik de merkwaardigste wezens ontmoet, sommige zo afstotelijk dat ik badend in het zweet wakker schrok zodra ze zich aan mij vertoonden. Gigantische inktvissen hadden hun tentakels naar me uitgestrekt zonder me te kunnen vangen. Hebzuchtige haaien hadden me op afgelegen plekken in het nauw gebracht, een knie in mijn kruis geramd en mijn zakken leeggehaald voor zover daar nog iets van waarde in te vinden was. Kleine visjes die me met de staart verleidelijk omhoog passeerden, waren al verdwenen voordat ik mijn hand naar ze had kunnen uitstrekken. En een zeldzame zeeanemoon had zich voor me geopend, me naar zich toe gezogen, maar vervolgens haar tol geëist in de vorm van onaangename bijwerkingen en een deuk in mijn zelfrespect.

Ik leidde een duister bestaan en nog steeds viel het me zwaar mijn blik scherp te stellen. Het zicht was slecht en het enige wat

me op de been hield, was de troost die ik in de fles vond. Geen fles bleef ongeopend liggen of kreeg de kans zich onder een stoflaag te verschuilen.

De eenentwintigste eeuw brak aan zonder dat de wereld verging. Nostradamus had het bij het verkeerde eind gehad; datzelfde gold voor Johannes en diens volgelingen die zijn openbaringen letterlijk hadden genomen. De computerexperts die de zogenaamde Y2K-crisis hadden voorspeld, hadden evenmin gelijk gekregen. Alle computersystemen bleven intact, de wereld draaide moeizaam door zonder dat er meer veranderde dan dat de jaartallen nu met een 2 moesten beginnen.

Zelf had ik de laatste dagen van het jaar 1999 besteed aan het uitpluizen van een honderdjarig moordmysterie en toen het nieuwe jaar aanbrak, had ik zoals veel andere Bergenaren te voet en in de stromende regen een van de zeven bergen beklommen, om de vuurpijlen in het lage wolkendek te zien verdwijnen zonder schijnbaar ooit op aarde terug te keren. Na afloop was ik teruggeslenterd naar mijn huis in de Telthusmauet, waar ik het aanbreken van het nieuwe jaar had gevierd in het gezelschap van een fles aquavit.

De eerste twee jaar van de nieuwe eeuw waren min of meer ongemerkt voorbijgegaan, als je de dramatische gebeurtenissen aan de Amerikaanse oostkust op 11 september 2001 niet meerekent. Het nieuwe jaar leek geen grote veranderingen te zullen brengen, niet wat mijn leven of anderszins betrof. Alleen vliegen was wat ingewikkelder geworden. Een oude vrouw met hartproblemen en een tube handcrème in haar tas zorgde voor lange rijen bij de veiligheidscontrole voor een binnenlandse vlucht en mocht alleen het vliegtuig in als ze zich volgens de regels kon legitimeren. Maar verder bleef alles eigenlijk bij het oude.

De vrouw die mij die maandag in maart bezocht, was van het bescheiden soort. Ze klopte meermalen aan voordat ze zich in de wachtkamer waagde. In mijn kantoor had ik voldoende tijd om de dop op de fles te doen, deze in mijn bureaula te stoppen,

de laatste teug uit mijn glas te drinken, dat in de gootsteen om te spoelen en netjes op de plank bij de spiegel neer te zetten om vervolgens de deur naar de wachtkamer te openen en licht wandelend met een vragende uitdrukking op mijn gezicht te zeggen: ‘Ja?’

Behoedzaam wierp ze een blik in mijn richting. ‘Bent u... meneer Veum?’

Ik knikte, stapte opzij en gebaarde haar verder te komen.

Ze was van ongeveer mijn leeftijd, misschien iets jonger, maar ik schatte haar op ten minste vijftien plus. Ze had sluijk haar en haar laatste bezoek aan de kapper moest al weken geleden zijn geweest. Het grijs was het duidelijkst zichtbaar bij haar scheiding die links opzij lag. Uit haar kleding sprak evenmin de behoefte om een overdonderende eerste indruk te maken. Ze droeg een klassiek, mosgroen windjack, een bruine broek en schoenen zonder hak. Het enige fleurige aan haar uitmontering was haar rode sjaal. De tas die ze bij zich had, was van suède en groot genoeg om haar dagelijkse hulpmiddelen in te kunnen vervoeren. Ze had een bleke huid, een smalle neus met nauwelijks waarneembare sproetjes bij haar neuswortel, en de treurige uitdrukking op haar gezicht gaf aan dat ze met een probleem worstelde, misschien met meerdere. Maar dat gold voor de meeste bezoekers die ik kreeg, anders kwamen ze hier niet.

Schuw keek ze om zich heen terwijl ze mijn kantoor binnencwam. Ik stak mijn hand uit en stelde me netjes voor. Ze antwoordde: ‘Maja Misvær.’

Ik wees haar de stoel voor de bezoekers, waarop de laatste weken niemand anders dan ikzelf had plaatsgenomen. Zelf liep ik om mijn bureau heen, ik liet me op mijn eigen stoel neerzakken, plooid mijn gezicht zo vriendelijk mogelijk en vroeg: ‘Waarmee kan ik je helpen?’

Somber keek ze me aan, alsof het woord ‘helpen’ in haar wereld niet bestond. Als in een spiegel herkende ik in haar gezicht het mijne zoals dat zeker de laatste drie jaar op anderen moest

zijn overgekomen. Een halfjaar na de dood van Karin had ik mijn oude klasgenoot Paul Finckel naar het graf begeleid. Daarmee had een van mijn oudste vrienden en betrouwbaarste bronnen in de plaatselijke nieuwswereld zijn computer voorgoed gesloten, zonder de inhoud voor het nageslacht te hebben opgeslagen. Een nieuw aangestelde journalist had het apparaat al overgenomen voordat de toetsen koud waren geworden. Zelf voelde ik dat mijn eigen dood een stapje dichterbij was gekomen, zoals de herfst zijn komst aankondigt door onverwachte nachtvorst in september. Een voor een verlieten de oude klasgenoten ons. Het zou niet lang duren of er was nog maar een handvol van over. En uiteindelijk niemand meer.

‘Ku-kun je je nog een klein meisje herinneren met de naam Mette?’

Eerst begreep ik niet waar ze het over had. ‘Mette? Ik weet niet goed...’

‘Ze verdween in september 1977.’

Er ging me een lichtje op. ‘O, nu weet ik het weer... die Mette.’

In de jaren zeventig waren er in de omgeving van Bergen twee kinderen verdwenen. Beide verdwijningszaken hadden veel onrust veroorzaakt onder de bevolking en wekenlang het nieuws beheerst, maar uiteindelijk was de belangstelling verflauwd en tot stilstand gekomen. Een van die zaken had ik zelf in 1979 helpen oplossen, acht jaar na dato. Het andere geval was voor zover ik wist nooit opgelost. Dat was de zaak-Mette.

Ze knikte.

‘Ik weet niet meer precies... Wanneer was het, zei je?’

‘17 september 1977.’

Vlug maakte ik in mijn hoofd een sommetje: 1987, 1997, 2002. Over een halfjaar zou de zaak verjaard zijn, als iemand haar tenminste van het leven zou hebben beroofd, en iets anders was moeilijk voorstelbaar gezien de vele inspanningen en vermoedelijke grondigheid van het onderzoek. ‘En die Mette, dat was...’

‘Ja. Het is mijn dochter.’

Ik merkte dat ze in de tegenwoordige tijd sprak. ‘Kun je misschien... Het is al zo lang geleden... Kun je mijn geheugen weer opfrissen met de details?’

Ze zuchtte diep, maar knikte tegelijkertijd. ‘Dat kan ik proberen. De details die ik me nog herinner en... die ik weet.’

3

Op zaterdag 17 september 1977 verdween de nauwelijks drie jaar oude Mette Misvær uit de tuin van haar ouderlijk huis aan de Solstølvegen in de buurtschap Nordås, in het uiterst korte tijdsbestek tussen twaalf uur en kwart over twaalf.

‘Ik was thuis, bezig met het huishouden. Mette zat in de zandbak, recht voor het keukenraam. Ik keek regelmatig naar buiten, maar op het moment dat ze verdween was ik bezig in de bijkeuken; ik haalde kleren uit de wasmachine om die in de droogtrommel te stoppen. Toen ik weer uit de bijkeuken kwam, liep ik naar het raam om naar Mette te kijken...’

Toen Maja haar niet zag, was ze niet onmiddellijk in paniek geraakt.

Het huis waar ze woonden, deelde de tuin en het woonerf met vier andere huizen en het kwam wel vaker voor dat kinderen zich verplaatsten binnen dat afgeschermd gebied, waar alleen in uitzonderlijke gevallen auto’s reden.

‘Ik dacht... Misschien waren er ook kinderen van de andere gezinnen aan het spelen en was Mette naar hen toe gelopen.’

Ze boog zich naar het raam om naar buiten te kunnen kijken, maar Mette was nergens te bekennen. Toen liep ze vanuit de keuken naar de voordeur en van daaruit het woonerf op. Ze keek

om zich heen, naar alle kanten. Nee, nergens een spoor van Mette of van andere kinderen.

Vervolgens begaf ze zich naar het toegangshek in de schutting bij de weg. Het hek zat dicht. Ze maakte het open en liep de weg op. Niets te zien. Op het bouwterrein ten westen van hun buurtje liepen een paar volwassenen te gebaren en verderop op de weg stonden enkele auto's geparkeerd. Voor de rest was er niets te zien.

Nu werd ze echt ongerust. Ze rende het woonerf weer op, liep naar het eerste huis aan de linkerkant en belde aan. Tor Fylling, de man des huizes, deed open. Hij was alleen thuis, zijn vrouw en kinderen waren die ochtend naar de stad gegaan. Hij had Mette niet gezien. 'Ze zit vast bij Else en Eivind', opperde hij. 'Probeer het daar maar.'

Ze knikte en haastte zich naar het volgende huis. Daar belde ze meermalen aan, maar niemand deed open. 'Later bleek dat ze het hele weekend in hun vakantiehuis op het eiland Holsnøy hadden gezeten.'

De volgende woning sloeg ze over, daar woonden geen kinderen. Nu bleef er nog één huis over, dat aan het hunne grensde. 'Ik zei tegen mezelf: waarom ben ik daar niet als eerste naartoe gegaan? Daar woonde Janne immers, die net zo oud was als Mette.'

Maar toen de deur openging, stond de moeder daar met Janne op de arm. Toen Maja haar verhaal deed, schrok ze zichtbaar. 'Mette? Nee, die heb ik een halfuurtje geleden nog gezien, voor het raam; ze zat buiten te spelen. Maar nu... Kun je haar niet vinden?'

De buurvrouw, die Randi Hagenberg heette, werd met elke vraag die ze stelde opgewondener. 'Heb je al bij de garages gekeken?'

'Nee, daar heb ik nog niet aan gedacht.'

'Laten we daar dan gaan kijken. Ik ga mee!' Ze riep naar haar man: 'Nils! Kun jij even op Janne passen?'

Samen liepen ze op een draffe naar de garages, die aan de Solstølvegen grensden, aan de oostkant van de vijf huizen. Eén garagedeur stond open. Die was van het gezin dat die ochtend naar de stad was gegaan. Ze liepen naar binnen en keken uitgebreid rond, maar er was geen spoor van Mette te bekennen. De andere garages zaten op

slot. Ze probeerden de hendel van alle vier, maar er was geen beweging in te krijgen.

Nu voelde Maja Misvær de paniek toeslaan. Zonder na te denken holde ze een dertigtal meters de weg op terwijl ze de naam van haar dochter riep, ze stopte, bleef staan luisteren, holde toen weer terug in tegengestelde richting en herhaalde deze handeling. ‘Opeens was het alsof ik geen lucht meer kreeg. Mijn hart ging zo erg tekeer dat ik het in mijn keel voelde kloppen en ik hoorde het bloed gewoon door mijn aderen stromen als een... ja, soort van echo tegen mijn trommelvliezen.’

‘We moeten de politie bellen!’ had Randi Hagenberg gezegd.

‘Ja’, zei Maja Misvær, terwijl haar blik opeens door tranen werd vertroebeld en ze bijna haar evenwicht verloor. Ze stapte snel opzij om steun te zoeken bij de schutting.

‘Maar toen ik weer naar de zandbak keek... pas toen zag ik het. Daar lag haar knuffelbeer nog, eenzaam in het zand, en op dat moment besepte ik... Die nam ze altijd overal mee naartoe, die zou ze nooit uit zichzelf hebben laten liggen!’

‘Nee?’

‘Nee...’

Wachtend op de komst van de politie holden ze in de omgeving rond terwijl ze Mettes naam scandeerden. Verschillende burens kwamen naar buiten om mee te helpen zoeken. Enkele bewoners liepen naar het bouwterrein en vroegen de mensen die daar aan het werk waren of ze Mette hadden gezien, maar niemand had een klein meisje opgemerkt.

Iemand had Truls Misvær, Mettes vader, op de hoogte gebracht. Hij was bij de voetbaltraining van de zesjarige Håkon, hun oudste kind, geweest, maar kwam met hoge snelheid in zijn auto aangereiden en het duurde niet lang of hij had zich aangesloten bij de steeds groter wordende cirkels van mensen die in het hobbelige landschap op zoek waren naar een zoekgeraakt meisje.

Toen de politie kwam, werd er snel een georganiseerde zoektocht op touw gezet. Het nieuws werd op de politieradio bekendgemaakt

en niet veel later kwam het item langs bij de nieuwsberichten op de gewone radio: *Klein meisje vermist bij haar huis aan de Solstølvegen in Nordås.*

Het leverde niets op. De kleine Mette Misvær werd nooit gevonden.

De eerste dagen na de vermissing escaleerde het onderzoek. De op zich niet ongewone vermissingszaak ontwikkelde zich in hoog tempo tot een mogelijk misdrijf. Toen het onderzoek geen positieve resultaten opleverde en Mette Misvær een dag later nog steeds niet was opgedoken, werd er op alle niveaus in het systeem groot alarm geslagen.

Alle burens werden als getuige voor een verhoor opgeroepen. Geen van hen had ook maar iets bijzonders gehoord of gezien, op Randi Hagenberg na, die kon bevestigen dat ze Mette had gezien toen het meisje vlak voor haar verdwijning in de zandbak had zitten spelen.

Ook de mensen op het bouwterrein werden ondervraagd. Een paar van hen meenden te hebben gezien dat er een auto bij het hek had halt gehouden. Maar de afstand was te groot geweest om iets eenduidigs te kunnen zeggen over het merk auto of andere kenmerken. Iemand zei dat het een zwarte auto was geweest, een ander dacht dat die donkergrijs was. Een vierdeurs zwarte of donkergrijze sedan, was de conclusie die de politie had getrokken toen ze een opsporingsbericht voor de auto lieten uitgaan. Ook dat onderzoek leverde niets op.

Volgens de krantenberichten werd het bewegingspatroon op die specifieke dag van iedereen die een strafblad had op het gebied van zedenmisdrijven tegen kinderen in het gebied rond Bergen in kaart gebracht en geregistreerd, en later ook voor zedendelinquenten uit de rest van het land, maar ook dat zonder enig resultaat. De zaak bleef onopgelost.

Nu was het bijna vijfentwintig jaar geleden. Als Mette Misvær nog leefde, zou ze een vrouw van achtentwintig zijn. Maar naar alle waarschijnlijkheid lag ze ergens in een naamloos graf, voor altijd verdwenen.

Toen Maja Misvær haar verhaal had gedaan, bleef ze met een sombere blik voor zich uit kijken. Ze mompelde iets wat ik niet kon verstaan.

‘Wat zei je?’ vroeg ik behoedzaam.

‘Roos. Ze was mijn kleine roos. Maar ik heb niet goed opgelet en iemand heeft haar geplukt.’

‘En nu wil je...’

Ze hief haar hoofd op en keek me recht aan. ‘Ik wil dat jij haar vindt. Ik wil dat je erachter komt wat er is gebeurd. Voordat het te laat is. Voordat iedereen die er iets van af kan weten, er niet meer is.’